

Az ismeretek megszerzésének, a tanulási folyamatnak legfontosabb szervezési formái:

- 1.) a közösségben végzett tanulás (pl.: tanóra keretében szervezett frontális osztálymunka, csoportmunka stb.),
- 2.) az egyéni tanulás (házi feladat, programozott oktatás stb.)

Mindkettőnek fontos szerepe van a tanítás tanulási folyamatban a személyiség fejlesztésében. Különösen nagy jelentőségű ezért a közös és az egyéni tanulás megfelelő arányainak fenntartása. Kelemen László szerint: „Semmiféle közösségi munka és oktatás nem mentesítheti az embert az egyéni tanulás erőfeszítéseitől.”

Az egyéni tanulásra is feltétlen szükség van ahhoz, hogy az oktatás eredményes legyen. A házi feladat tehát nem nélkülözhető. Az iskolai oktatás alapja a közösségi tanítás, melyhez szorosan kapcsolódik az egyéni tanulás. Más szóval: mindkét tanulási módra szükség van.

A házi feladatnak, mint önálló tanulói munkának jelentősége:

- 1.) fontos szerepe van a tanulás-tanulásában,
- 2.) szerves kapcsolatot tart fenn két tanítási óra között,
- 3.) tennivaló, melyet önállóan végeznek a tanulók, ezért nélkülözhetetlen a kutató, intuitív, kreatív gondolkodás kialakulásához,
- 4.) nélkülözhetetlen az ismeretek megszilárdításához, emlékezetbe véséséhez,
- 5.) segíti az alapfogalmak, összefüggések megértését, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését, a törvényszerűségek felismerését.

Követelmények:

- 1.) A házi feladat legyen a tanuló felkészültségének megfelelő, segítse az ismeretek alkalmazását, elsajátítását.
- 2.) Az 1-13. évfolyamokon felfelé haladva fokozatosan növekedjék a produktív jellegű feladatok aránya, a reprodukív típusú feladatokkal szemben.

A házi feladat formái:

- szóbeli tanulás,
- írásbeli feladat,
- rajzos munka,
- gyakorlati jellegű tennivaló,
- gyűjtőmunka,
- kutatómunka stb.

Bármilyen típusú feladatról legyen szó, alapvető szempont, hogy legyen a tanuló felkészültségének megfelelő, segítse az ismeretek alkalmazását, elsajátítását egyes sajátos nevelési igényű tanulókra jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési terv alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált módszereket, technikákat alkalmazva.

Rendkívül fontos a feladatok megfelelő előkészítése, a tennivalók pontos meghatározása, a megoldás eljárásainak megbeszélése. A kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók plusz feladatot kaphatnak, tehát itt is szempont a differenciálás.

A házi feladatok mennyisége:

Csak annyi feladatot adunk a tanulóknak, amennyi az ismeretek elsajátításához feltétlenül szükséges.

Rendkívül fontos a házi feladatok ellenőrzése és értékelése.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái:

- írásbeli házi feladat,
- házi dolgozat,
- esszé,
- vázlat,
- feladatterv,
- kontúrtérkép,
- munkatérkép,
- grafikon,
- diagram,
- tesztek,
- munkalapok,
- iskolai házi vizsga,
- próba-érettségi,
- érettségi dolgozat,
- tudásszint mérés,
- olvasmány feldolgozása,
- rajzos feladat,
- központi írásbeli felvételi,
- probléma feladatok megoldása (12., 13. évf.) stb.

A felsorolt feladatok szorosan kapcsolódnak a tanórai munkához, annak szerves részét képezik. Elősegítik az ismeretek elsajátítását, és elmélyítését, illetve lehetővé teszik a tudásszint ellenőrzését, értékelését, fejlesztik a tudatos önellenőrzés igényét.

A „műfaj” szempontjából rendkívül sokféle, változatos feladattípusról van szó. Az írásbeli feladatok értékelésére, a szakmai sokféleség

miatt, egységes irányelvek kidolgozása nem célszerű. A szaktanár, tanító kompetenciáját nem kívánjuk korlátok közé szorítani, ezért rájuk bízunk az értékelést.

Szintén írásbeli feladat, de különleges jelentőséggel bír

- a témazáró dolgozat.

A tananyag nagyobb témakörének összefoglalását követi, mellyel ellenőrizhető a tanulók tudásszintje. (Esetenként erre a célra tudásszintmérő feladatlap is használható.)

Fontos szempont: a témazáró dolgozat összefüggésekre épüljön, és adjon lehetőséget a gondolatok önálló kifejtésére. Tekintve, hogy egy témakör anyagából állítjuk össze a feladatlapot, ezért a dolgozat értékelését is körültekintően végezzük. A témazáró dolgozatra adott érdemjegyet eltérő színű (általában piros) tollal írjuk be az osztálynaplóba. Súlyának megfelelően számítjuk be a félévi, illetve az év végi osztályzatba.

Iskolánkban kialakult gyakorlat szerint a témazáró dolgozatra adott érdemjegy kétszer annyit ér, mint a „normál” érdemjegy.

A tanítványaink túlterhelésének elkerülése érdekében egy tanítási napon maximum két témazáró dolgozatot íratunk. Ez a korlátozás nem érinti az írásbeli beszámoltatás egyéb formáit. A témazáró dolgozatok megírásának várható időpontját a tanmenetben tervezzük, erről az érintett tanulócsoporthoz minimum 8 nappal korábban tájékoztatjuk.

Az időpontokat - szükség esetén - a szaktanárokkal közösen az osztályfőnök koordinálja.

Annak a tanulónak, aki a megjelölt napon hiányzik, pótlólag lehetőséget biztosítunk a dolgozat megírására.

Az írásbeli számonkéréseknél figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű, látássérült, beszéd fogyatékos tanulók szakértői javaslatait, azokkal egyeztetve egyénre szólóan alkalmazzuk.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, és a második évfolyam első félévében, minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos követelmények:

- minősítés-központúság helyett fejlesztő-központúság jellemezze,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat,

- legyen összhang a pedagógiai program és a helyi tanterv, valamint az értékelési rendszer között,
 - rendszeres és folyamatos legyen,
 - a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősíteni, korrigálni, fejleszteni,
 - konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját.
- A szöveges értékelés módszertana:
 1. El kell dönteni, hogy kinek szól a szöveges értékelés, elsősorban a szülőnek, vagy a tanulónak, esetleg mindkettőjüknek. A megszólításnál, a szöveg megformálásánál ezt tekintetbe kell venni.
 2. Mindig törekedni kell az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényes megfogalmazásra.
 3. A pedagógusközösségnek meg kell szabnia a szöveges értékelés mennyiségi és minőségi elvárását önmagával szemben, meg kell állapodnia abban, hogy a teljesítmény milyen típusú, milyen fajú mennyiség, értékelést kíván, ki kell alakítania az értékelés lépéseit, metodikáját.
 4. Közösen gondoljuk át és fogadjuk el azt a szempontrendszert, amelyet fontosnak, értékelendőnek tartunk, amelyek vezérfonalai lehetnek értékelésünk megírásának.
 5. A szöveges értékelés nem teljesítményelvű; miközben nem mond le a hagyományos ismeretek, eredmények értékeléséről, a társas kapcsolatokat, az önismeret fejlődését egyenrangúnak tekinti az intellektuális teljesítménnyel.
 6. Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.
 7. Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.
 8. A diák aktuális állapotát, viselkedését, teljesítményét rögzítsük, nem mondjunk ítéletet, ne vonjunk le sommás következtetéseket, ne adjunk jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.
 9. Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.
 10. Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőség szerint méltányos értékelést tudjunk adni!

11. Törekedjünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről, tevékenységüket, viselkedésüket, munkájukat, megnyilvánulásait minél többféle szituációban, saját óráikon kívül más kolléga által tartott órákon – (hospitálás) -, iskolai rendezvényeken, programokon stb.),
12. A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal szembe kell nézni, az értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a kilábalás szándékát is.
13. Dolgozzuk ki önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes tanulók jellemzőit, erényeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.
14. A szöveges értékelés írásakor legyünk tudatában annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek a visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kifejlődéséhez.

A második évfolyam második félévétől, a negyedik évfolyam első félévéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene tantárgyakból érdemjeggyel, testnevelés, rajz, technika tantárgyakból szövegesen értékeljük. A tanítónak lehetősége van a tanuló teljesítményét magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene tantárgyakból az érdemjegy mellett, szövegesen is értékelni.

Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a tanulók tantárgyankénti teljesítményét, előmenetelét szöveges formában minősítjük. A szöveges minősítés a tanulók teljesítményétől függően a következő lehet:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKOZTTÁSRA SZORUL

A második évfolyam második félévétől, a negyedik évfolyam első félévéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene tantárgyakból érdemjeggyel, testnevelés, rajz, technika tantárgyakból szöveges formában minősítjük.

A szóveges minősítés a tanulók teljesítményétől függően a következő lehet:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKOZTTÁSRA SZORUL

A második évfolyam év végétől a negyedik évfolyam félévéig, iskolaváltás esetén, testnevelés, rajz, technika tantárgyak esetén a szóveges értékelés és minősítés osztályzatra való átváltása az alábbiak szerint történik.

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT (5) jeles
- JÓL TELJESÍTETT (4) jó
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT (3) közepes
- FELZÁRKOZTTÁSRA SZORUL (2) elégséges

A szóveges értékelés dokumentumai:

1. Az első évfolyamon, valamint a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
1. Az első évfolyamokról kiállított bizonyítványok „záradék” rovatába kell beírni, a továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettséggel kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.
2. Az első évfolyamon a tanuló szóveges minősítése bizonyítvány pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítványban (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

A második évfolyam második félévétől, a negyedik évfolyam első félévéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene

tantárgyakból érdemjeggyel, testnevelés, rajz, technika tantárgyakból szöveges formában minősítjük.

A negyedik évfolyamon, év végén, valamint az ötödik-tizenharmadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az első évfolyamon, és a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját értékelő füzet, vagy az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.

A második évfolyam második félévétől a tizenharmadik évfolyammal bezárólag az év végi, illetve a félévi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek, és a tanuló, év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az ellenőrző könyvön keresztül. Az ellenőrző könyv bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-39%	elégtelen (1)
40-55%	elégséges (2)
56-79%	közepes (3)
80-89%	jó (4)
90-100%	jeles (5)

A 2-13. évfolyamokon az évközi érdemjegyeket a kialakult gyakorlat szerint dokumentáljuk. Iskolaváltás esetén az érdemjegyeket feltüntetjük az „Értesítés iskolaváltoztatásról” c. nyomtatványon.

Az osztályzatok kialakítása megfelelő számú érdemjegy alapján történik.

Az érdemjegyek mennyisége jelentős mértékben függ a tantárgy heti óraszámától és a tanulócsoporthatól létszámától.

Az osztályok kialakításához szükséges érdemjegyek száma félévenként:

A tantárgy heti óraszám	Az érdemjegyek száma	
1	Minimum	3
2	„	4
3	„	5
4	„	6
5 v. több	„	7

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.